

CORVINA

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDŐK EGYLETÉNEK KÖZLÖNYE.

A „MAGYAR KÖNYVÉSZET” czímű havi melléklettel.

A «CORVINA» szerkesztőségének szánt kéziratok Wiesner Jakab szerkesztőhöz (Budapest, II., Oszlop-u. 4.) küldendők.

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.

Az egylet tagjai ingyen kapják.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

HIRDETÉSEK ÁRA: 3 hasábos nonpareille soronként tagoknak 6 fillér, nemtagoknak 10 fillér.

Ujjonnan megjelent könyvek.*)

Athenaeum r.-t. könyvkiadóhivatala Budapesten.

- Aigner Lajos, Abafi** — Magyarország lepkéi, tekintettel Európa többi országának lepke-faunájára. A Berge-féle lepkekönyv képeivel. A Berge-féle lepkekönyv nyolczadik kiadása alapján írta A. L. A szöveget átnézte Horváth Géza dr. 51 táblán 935 színes és 14 szövegközi képpel. (4-r. XXXII 137 l. és 51 tábla.) Budapest, 1907. Athenaeum r.-t. Vászónba kötve 30 k.
- Füzetek, Nyelvészeti** — 44. szám. Szerkeszti *Simonyi Zsigmond*. (8-r.) Bpest, 1907. Athenaeum r.-társ.
44. szám. **Kräuter Ferencz**. A mássalhangzók hasonulása a magyarban. Különlenyomat a Magyar Nyelvőről. (39 l.) 1 k.

Betegh Pál és Társa Székelyudvarhelyen.

- Szántó Lajos, fülei** — Székelyföld. Versek. (8-r. 148 l.) Székelyudvarhely, 1907. Betegh Pál és társa 2 k.

Csáthy Ferencz Debreczenben.

- Calamus**. Nem szabad! Színjáték egy felvonásban. (16-r. 29 l.) Debreczen, 1907. Csáthy Ferencz biz. 60 f.
- Weszprémy Kálmán, ifj.** — A magyarországi zsidóságról. I. kötet. A magyarországi zsidók statisztikája. (8-r. 167 l.) Debreczen, 1907. Csáthy Ferencz biz. 3 k.

Franklin-Társulat Budapesten.

- Könyvtára**, Az egészség — II. kötet. Szerkeszti *Gerlőczy Zsigmond* dr. (K. 8-r.) Bpest, 1907. Franklin-Társ. Kötve. II. kötet. **Schwartzter Ottó** dr. babarcsi — A gyermek lelki világából. (109 l.)

Grill-féle könyvkiadóvállalat Budapesten.

- Concha Gyöző**. Politika. I. kötet 2. fele. Alkotmánytan. Második kiadás. (8-r. 321—673 l.) Bpest, 1907. Grill-féle könyvkiadóvállalat.
- Kérészy Zoltán** dr. Recepció, paritás és főrendiházi képviselő. (N. 8-r. 40 l.) Bpest, 1907. Grill-féle könyvkiadóvállalat 1 k. 50 f.

Kókai Lajos Budapesten.

- Szeberényi Lajos Zs.** A parasztek helyzete Magyarországon. Szociális tanulmány, különös tekintettel az alföldi munkásmozgalomra és kivándorlásra. (8-r. 100 l.) Békéscsaba, 1907. Kókai Lajos Bpesten 1 k.

Landau József Budapesten.

- Gyermek-színház**, Magyar — 1—10. füzet. (16-r.) Bpest, 1907. Landau József. Egy-egy füzet 20 f.
1. szám. **Tell Vilmos**. Színmű 4 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (24 l.)
2. szám. **Hunyadi László**. Dráma öt felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (16 l.)
3. szám. **Siegfried halála**. Dráma 3 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (20 l.)
4. szám. **Wallenstein tábora**. Színmű egy felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (15 l.)

5. szám. **Az arany ember**. Szomorújáték 5 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (26 l.)
6. szám. **Hófehérke és a hét törpe**. Színmű 4 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (20 l.)
7. szám. **Lohengrin**. Regényes színmű 3 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (16 l.)
8. szám. **Julius Caesar**. Szomorújáték 5 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (19 l.)
9. szám. **A falu rossza**. Népszínmű 3 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (20 l.)
10. szám. **A cornevillei harangok**. Színmű 3 felvonásban. Gyermek-színház számára átdolgozva. (28 l.)

Mai Henrik és fia Budapesten.

- Klemperer György** dr. A klinikai diagnosztika alapvonalai. Fordította *Thein János* dr. Előszóval ellátta *Korányi Sándor* dr. II. teljesen átdolgozott kiadás. A szöveg közt 64 ábrával. (8-r. 287 l.) Bpest, 1907. Mai Henrik és fia. 5 k. Vászónba kötve 6 k.

- Lumniczer József** dr. A Bier-féle hiperamiás gyógyításról. A magyar sebésztársaság első nagygyűlése részére készített referatum. (8-r. 103 l.) Bpest, 1907. Mai Henrik és fia 1 k. 20 f.

Magyar mérnök- és építész-egylet Budapesten.

- Szabályzat**, Gázcsövezetékek, világító- és fűtőberendezések létesítésére vonatkozó — (8-r. 14 l.) Budapest, 1904. Magyar mérnök- és építész-egylet 1 k.

Ifj. Nagel Ottó Budapesten.

- Hreblay Emil**. Az ezüst szörmenyül tenyésztése és értékesítése. Gyakorlati útmutatás. Írta *H. E.*, a saját tenyésztésében hat év alatt szerzett tapasztalatai alapján. (8-r. 88 l.) Nagyvárad, 1907. Ifj. Nagel Ottó biz. Bpesten 2 k.
- Lipthay Ágost, K.** — Úti jegyzetek. Huszonnyolcz szöveg-ábrával és egy rajzmelléklettel. Különlenyomat az «Építő Ipar»-ból. (8-r. 72 l.) Bpest, 1907. Ifj. Nagel Ottó biz. 2 k.
- Molnár István, rudinai** — Szőlőművelési káté. Vinczellérek, gyakorlati szőlőművesek és kisebb szőlőbirtokosok használatára írta *M. I.* Ötödik, javított kiadás. (8-r. 93 l.) Bpest, 1907. Ifj. Nagel Ottó biz. 1 k. 20 f.

Pallas irod. és nyomdai részv.-társ. Budapesten.

- Kosztolányi Dezső**. Négy fal között. Költemények. *Kürthy György* rajzaival. (8-r. 185 l.) Bpest, 1907. Pallas r.-t. 3 k.

Révai testvérek Irod. Int. r.-társ. Budapesten.

- Ambrus Zoltán** munkái. V—VIII. kötet. (8-r.) Budapest, 1907. Révai Testvérek irod. int. r.-t. Egy-egy kötet 4 k., vászónba kötve 6 k.
- V. kötet. **Solus eris**. (287 l.)
- VI. « **A Berzsényi leányok 12 völgyéneke**. (285 l.)
- VII. « **Törpék és óriások**. (336 l.)
- VIII. « **Őszi napsugár**. A gyanu. (313 l.)
- Flaubert**. **Bovaryné**. Fordította *Ambrus Zoltán*. (8-r. VII, 425 l.) Budapest, 1904. Révai Testvérek r.-t. 4 k.
- Illés Károly** dr. **Edvi** — A magyar büntetőtörvények zsebkönyve. Negyedik kiadás. (K. 8-r. XXIV, 508 l.) Budapest, 1907. Révai testvérek r.-t. Vászónba kötve 5 k.

Singer és Wolfner Budapesten.

- Könyvtár**, **Filléres** — 231—233., 236—244., 247—248., 251—264. szám. Szerkeszti *Pósa Lajos*. (8-r.) Bpest, 1907. Singer és Wolfner. Egy-egy szám kötve 50 f.

*) Könyvészetünk teljessége érdekében fölkértnék a t. kiadók, hogy kiadványaik egy-egy példányát megjelenés után azonnal címemre beküldeni szíveskedjenek. A könyveket lajstromozás után sértetlenül visszaküldöm. **Rényi Károly** Budapest, V., Vigadó-utca 1. (A fővárosi Vigadó épületében.)

- Könyvtár, Filléres** — 231—232. szám. Pósa Lajos. Világszép Nádszál kisasszony. (207—300 l.)
 233. szám. Pósa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. (239—277 l.)
 236. szám. Pósa Lajos. Babatörténetek. Első gyűjtemény. (1—48 l.)
 237. szám. Pósa Lajos. Babatörténetek. Második gyűjtemény. (49—96 l.)
 238—240. szám. Pósa bácsi meséskönyve. Második gyűjtemény. (97—207 l.)
 241—242. szám. Pósa Lajos. Czini-czini. (145—240 l.)
 243. szám. Pósa Lajos. Marci vitéz. (97—144 l.)
 244. « Pósa bácsi meséskönyve. Harmadik gyűjtemény. (81—128 l.)
 247. szám. Pósa Lajos. Kaczor király. (41—80 l.)
 248. « Pósa Lajos. Csali mese. (1—40 l.)
 251. szám. Sebők Zsigmond. Tilinkós Lajkó. (46 l.)
 252. « Havas István. A magyar fiú. Hét elbeszélés (46 l.)
 253. « Benedek Elek. Elek apó meséi. Negyedik gyűjtemény. (46 l.)
 254. szám. Thirring Gusztávné. Apró mesék. (46 l.)
 255. « Kiszely Róbert. Figura bácsi mókái. Képekkel. (47 l.)
 256. szám. Kövér Ilma. A vitorlás hajó. (46 l.)
 257—259. szám. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel. (152 l.)
 260. szám. Lengyel Laura. Piroska mesét olvas. (45 l.)
 261. « Sebők Zsigmond. A doktor úr. Képekkel. (47 l.)
 262. « Lőrinczy György. Magyar dicsőség. Képekkel. (47 l.)
 263. szám. Dingha Béla. Ákom király baja. (Képekkel.) (45 l.)
 264. « Dingha Béla. Böske a léghajón. Képekkel. (47 l.)
- Regénytár, Egyetemes** — XXIII. évfolyam. 14. kötet. (8-r.) Bpest, 1907. Singer és Wolfner. Egy-egy kötet vászónba kötve 1 k.
 14. kötet. Thury Zoltán. Az ember, a ki hazaballagott. (155 l.)
- Herczeg Ferencz.** Déryné ifjasszony. Színjáték 3 felvonásban. (8-r. 139 l.) Budapest, 1907. Singer és Wolfner. Vászónba kötve 4 k. 50 f.
- Magyar birodalom ásványvizei és fürdőhelyei, A —. A magyar szl. korona országai balneológiai egyesületének megbízásából szerkesztették: Dr. Papp Samu és Dr. Hankó Vilmos.** (K. 8-r. 266 l.) Bpest, 1907. Singer és Wolfner biz. Vászónba kötve 3 k.
- Pekár Gyula.** Vitézi románcok. (8-r. 259 l.) Budapest, 1907. Singer és Wolfner 4 k.
- «Szárnyasaink» kiadóhivatala Budapest.**
- Parthay Géza.** A baromfibeetegségek. Belgyógyászat és sebészet. Több ábrával. (8-r. 178 l.) Bpest, 1907. «Szárnyasaink kiadóhiv. 3 k.
- Szent István-Társulat Budapest.**
- Felolvasások a Szent-István-Társulat tud. és irod. osztályüléseiből.** 62. szám. (8-r.) Budapest, 1907. Szent-István-Társ. 62. szám. Sörös Pongrácz. Jerosini Brodarics István (1471—1539.) (148 l.) 2 k.
- Masztich József.** Imádságos és énekeskönyv a legszükségesebb ájtatosságokkal ellátva, a római katolikus keresztény hívek használatára. Magyar és tót nyelven. (K. 8-r. 822 l.) Budapest, 1906. Szent-István-Társulat. Vászónba kötve 4 k. Bőrbe kötve vörösmetszéssel 5 k., aranymetszéssel 6 k.
- Népiratkák.** 239., 241—243., 244., 246. szám. (16-r.) Bpest, 1907. Szent-István-Társulat.
239. szám. Valnicsek Béla dr. Mária-Besnyő búcsújáráhely. (20 l.) 10 f.
241. szám. Az elrejtett kincs, a melyről még kevesen tudnak, vagyis: A gyakori szent áldozásról. Irta egy misszionárius. (32 l.) 16 f.
242. szám. Cséplő István. Szent Vincze apostola, vagy a megtért szociálista. Tanulságos elbeszélés. (14 l.) 8 f.
243. szám. Sgardelli Cézár, De —. Kereszt és kard, vagy: A vallásos katona. Épületes példák a fiatal katonáknak, különösen altiszteknek. Irta S. G. (26 l.) 16 f.
244. szám. Mikes Emil. Mátyás király élete. (32 l.) 16 f.
246. szám. Filó Károly. Hunyadi János élete. (30 l.) 12 f.
- Sissovics Miklós, dr. j. u.** Az életbölcesség könyve. (8-r. 115 l.) Kőszeg, 1907. Szt.-István-Társ. bizom. Bpsten. 2 k. 50 f.
- Szepes vármegye művészeti emlékei.** Szerkeszti Dr. Vajdovszky János. Harmadik rész. Diváld Kornél. Iparművészet. (93 l.) (Lex. 8-r.) Bpest, 1907. Szt.-István-Társulat biz. 8 k.

Szilágyi Béla Budapest.

- Fekete könyv.** Eredeti bűnügyi és detektív-történetek. I. kötet. (8-r.) Bpest, 1907. Szilágyi Béla.
 I. kötet. Gúthi Soma dr. A vén kopó. Egy titkos rendőr emlékiratai. (191 l.) 2 k.
- Orosz Adrienne, Csicseri** —. Bozóthy Nóra grófnő. (8-r. 109 l.) Bpest, 1907. Szilágyi Béla. 1 k. 50 f.
- Orosz Adrienne, Csicseri** —. Róma diadala. Keresztény-szociális regény. (8-r. 132 l.) Bpest, 1907. Szilágyi Béla. 2 k.
- Pásztor Árpád.** Új versek. 1903—1907. (8-r. 133 l.) Bpest, 1907. Szilágyi Béla. 3 k.

Tevan Adolf Békéscsabán.

- Scheiber Márton.** A békéscsabai Chewra-Kadischa 90 éves története. (8-r. 22 l.) Békéscsaba, 1907. Tevan Adolf.

Toldi Lajos Budapest.

- Kozma Bernát.** Gyakorlatok a kereskedelmi gyorsírásból. Gabelsberger-Markovits rendszerű levelezőírás az írásegyeség alapján. (8-r. 16 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 50 f.
- Handbuch für die staatlichen Matrikelführer, Ämtliches** —. (Authentische Übersetzung.) (8-r. 839 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 6 k.
- Törvények gyűjteménye, Az 1907. évi** —. I. füzet. (I—XXI. t. cz.) (8-r. 503 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 4 k.

Winter Zsigmond Nagyszombat.

- Somogyi Gyula.** Nagy időkből kis történetek. Elbeszélések a kurucz világból és az 1848/49. szabadságharczból. (8-r. VI. 230 l.) Nagyszombat, 1907. Winter Zsigmond. 7 k.

Könyv és részletüzlet.Irta: *Wiesner Jakab.*

II.

Ide s tova 20 éves múltja van annak, hogy a részletüzlet belevonta üzletkörébe a könyvet is. Vegyük úgy, hogy a részletüzlet csakugyan erősen meggyöngyöztette a vidéki könyvkereskedelem pozícióját s vizsgáljuk meg, hogy mivel kárpótolt ezért minket a részletüzlet:

Első sorban nézzük, hogy mit termelt a kiadói üzlet a részletüzlet számára. Megkíséréljük felsorolni ezeket a vállalatokat:

Abonyi munkái 20 köt.	Magyar Regényírók
Ambrus Zoltán művei 16 köt.	Magyar Remekírók 60 köt.
Arany János 12 köt.	Malonyai M.: Képrás úttörőj
Beöthy: Művészet tört. 4 köt.	Malonyai: A magyar nép művésze 5 köt.
Beöthy Magy. irod. I/II.	Marczali: képes világt. 12 köt.
Brehm Állatvilág 10 köt.	Márkus: Jogi Lexikon 6 köt.
Brozik: Nagy Atlasz	Mezőg. Lexikon 2 köt.
Corpus Juris	Mikszáth összes munkái 28 köt.
Dárdai: Igazságügy	Modern festők 2 köt.
Dóczy Lajos művei 10 köt.	Munkácsi Mihály élete
Eötvös Károly 20 köt.	Műveltség könyvt. 12 köt.
Eötvös József 20 köt.	Művészeti könyvt. 10 köt.
Fabiny: Curiai felülv. 10 köt.	Pallas Nagy Lexikon 18 köt.
« « «	Petőfi összes művei 6 köt.
Fodor: Magánjog 5 köt.	Petőfi összes költem. album kiadás 2 köt.
Gáspár: Föld kör. 6 köt.	Rákosi munkái 16 köt.
Gracza: Szabadságharcz 5 köt.	Remekírók képes könyvt. 50 köt.
Grecsák: Döntvénytár 9 köt.	Shakspere: szinművei 6 köt.
Hejnrich: Egyet. irod. tört. I/II.	Szalay: Magy. nemz. tört. 4 köt.
Herczeg F. művei 20 köt.	Tompa: Virágregék
Jókai 100 köt.	Tört. életrajzok 23 köt.
Jókai-Bródy: 1848/49	Vidám Könyvek
Kiss J. költeményei album	Tóth: Anekdota 6 köt.
Klasszikus regtár. 60 köt.	Vangel: Képes természetrt.
Költők albuma	Vas Gereben 13 köt.
Könyves zeneműtár 10 köt.	Vidám könyvek 16 köt.
Közgazd. Lexikon 3 köt.	Vörösmarty összes művei 8 köt.
Magy. döntvénytár 9 köt.	Zichy Mihály élete és művei
« jogi Lexikon 6 köt.	
Magyar ker.-könyve 4 köt.	
Magyar Művészet	

Megjegyezzük, hogy ez a jegyzék nem egészen teljes, mert van ezeken kívül több olyan gyűjtemény, mely nem direkt a részletüzletek számára készült.

A ki csak kissé bele tud mélyedni a tények tanulmányozásába, annak nem sokat kell magyaráznom, hogy ez az óriási munkásság, milyen nagy hatalmas lendületet adott egész könyvkereskedelmünknek, mert hiszen ez a termelés mindenesetre a közönséghez került s mindenesetre könyvárusok adták el. És bizonyára nem kell sokat magyaráznom azt sem, hogy ez az óriási termelés milyen hatással volt kulturánkra! Irodalmi, nemzetgazdasági, művészeti, kereskedelmi s ipari szempontokból is tekintve, egy olyan páratlan hatással, szolgálatlallal állunk szemben, mely mellett teljesen eltörpül az a tény, hogy a könyvkereskedői czégek száma csak 56-al s nem esetleg 100-al szaporodtak. Mi ez ahhoz képest, hogy a részletüzlet sok millió és millió árú könyvet vitt a magyar közönség közé. Mi ez ahhoz a kulturális erőhöz képest, a mit nyertünk azzal, hogy a könyv végre a megérdemelt hajlékot kapta temérdek olyan helyen, a hol a könyv fogalma egy kalendáriumban merült ki.

Azt mondják sokan, hogy a közönség ezeket a könyveket egyáltalán nem olvassa; hát én teljesen tisztában vagyok azzal, hogy sokan nem olvassák, de még akkor sem származnék baj belőle, ha egyáltalán nem olvasnák őket. Ez csak egy végtelenül elszomorító jelenség volna a mai generációra, a melyet azonban ezzel meggyanúsítanunk nem szabad, mert hiszen ha a magyar közönség jó része nem is igen forgatja a könyvet, azért olvasnak sokan — ha kölesönként könyvet is — valamint ha van is a felsorolt vállalatok között egyik-másik, melynek irodalmi értéke nincs arányban az árával, talán egy sincs olyan, a mely nem volna arra méltó, hogy legalább lapozzon benne a tulajdonosa. De mondom, ha csakugyan nem is olvasnák, jön majd az újabb generáció, a folyton fokozódó tudás vágy, a műveltség rohamos terjedése, a magyarság állandó térhódítása, mely készen fogja találni a könyvet, a melynek már nem lesz idegen a könyv, a mely könyvet is fog örökölni s a mely jobban, sokkal jobban fogja megbecsülni a könyvet, mint elődeik, a kikre még 2—3—4 koronás havi részletek mellett is rá kellett tukmálni a könyvet, mert máskülönben nem vette volna meg.

Elég elszomorító, hogy nincs meg a magyar közönségben az a könyvszeretet, hogy pressió, rátukmálás csalafintaság s ügynöki furfangok, turpisság és hamisság sőt gyakran szélhámosság kellenek ahhoz, hogy könyvet lehessen neki eladni. Elég elszomorító, hogy házi szükségletében minden szerepel, csak az a 3—4—5—6 korona, nem a mit havonként könyvre kellene neki kiadnia — a mit kötelessége volna könyvre költenie.

Ne sajnáljuk azért a magyar közönséget. Sehová sem «dobja ki» annyira haszonnal a pénzét, mint a könyvre s ne fájjon nekünk azért a fejünk, hogy havonként néhány koronát könyvre kell költeni s ne sajnálja a szortiment azt sem, hogy nem ő kapja ezeket a koronákat, hanem az erre a célra berendezett s szervezett részletüzletek, annál is inkább ne sajnálja, mert ő úgy sem kapta volna meg azokat az összegeket.

Mennél jobban mélyedek bele a kérdés tanulmányozásába, mindjobban látom, hogy a részlet-

üzletek megítélésénél a legkevésbé fontos szempont a vidéki szortiment gyöngülése. A részletüzlet, a mikor könyv az anyaga, tulajdonképpen a jövőnek épít, a jövőbeli kulturánknak, művelődésünknek egyik alapvetője. Még a könyvkereskedelmünknek, a szortiment jövőbeli fejlődésének is egyik legszámbavehetőbb faktora az éppen a szortiment által annyira kifogásolt részletüzlet.

Az a generáció, mely a mostanit követni fogja, már temérdek könyvet fog találni, s nem fogja kérdezni, milyen úton és módon jutott hozzá az előd s a szortiment sem fogja kérdezni, hogyan terjesztette azokat az előd. Csak találni fog egy megháromszorosodott olvasóközönséget, melynek a könyv már éppen oly szükséglete, mint a ruha s ennek az új generációnak már nem lesz szüksége arra, hogy erőszakkal tukmálják reá a könyvet.

III.

A ki végignézi azt a jegyzéket, mely a kiadónak húszéves munkásságát sorolja fel, még pedig a részletüzleteknek való munkákat, nem csak azt fogja konstatálni, hogy ezek között nem egy van, a melyek valósággal nyereségei irodalmunknak s a melyeket, ha másként nem, állami támogatással kellett volna kiadni, de azt is fogja látni, hogy ez a nagy munkásság beleilleszkedett a kiadó működési körébe. Vagyis nem fölösleges munkákkal szaporította a magyar irodalmat — mint a hogyan ezt sokan olyan szívesen hangoztatják — hanem kiegészítették kiadványaikat azokkal a vállalatokkal, a melyek kiadása kötelességük volt.

Ha már most a kiadók felhasználták a kínáló alkalmat, vagyis a részletüzlet szervezetét arra, hogy a hézagpótló, nagyobbszabású könyvek egész sorát adták ki, ez annyira természetes, hogy erről vitatkozni igazán fölösleges. Hogy aztán akad a sok között fölösleges is, hogy van ezek között olyan is, ami nem egészen üti meg a szükségletet s az irodalom mértékeit, azon ne csodálkozzunk. Hogy van olyan is, a mire nem éppen volt szükség, hát ez is egészen természetes, mert a mit nem teremtett meg a szükség, azt megteremtette a verseny. De ebből a fölöslegről sem származott kár se a szortimentre, se a közönségre. Ellenben megkárosodott igenis a kiadó. Olyan egyszerű ez a tétel, hogy szinte értelmetlen előttem, miért hozzuk még azt is panaszunk fel, hogy a kiadók fölöslegeseket termelnek.

Valamelyik nagykanizsai lapban olvastam, hogy milyen *slendrián* kiadás a Magyar Remekírók.

Nem tudom a felületesség vagy a rosszhiszeműség több-e ebben a néhány szóban, de mindenesetre nem toll való az olyan ember kezébe, a ki ilyen valótlanúságot ír. És ha már törvénnyel szeretnénk megnyirbálni a részletüzlet erejét, akkor gondoskodnunk kellene arról is, hogy büntetlenül ilyen felületességeket senki se írhasson. Mert hiszen, ha valaki megveszi a Magyar Remekírókat, akárhogyan is «tukmálta» reá az utazó, akármiféle «szélhámos-sággal is csapta be a közönséget», abból valami nagy veszedelem senkire sem háramlik, még a megrendelőre sem, a kinek esetleg 3—4 koronát kell havonként fizetni, de abból igenis lehet kára az irodalomnak, ha ilyen a tényeknek egyáltalán meg nem felelő állításokat kinyomtatni lehet. Még értem ha a szédelgő ügynököt kipelengérezzük, habár nem

szabadna azt ilyen általánosságban tenni, mert hiszen ezek között is van elég tisztességes elem, a ki nem szolgált reá, hogy mások büneieért őt is sujtuk, — de az még sem járja, hogy értékes irodalmi alkotásokat lebecsüljünk azért, mert nekünk a részletüzlet nem tetszik, és mert szélhámós ügy-
nökök is terjesztik.

A *Magyar Remekírók* Magyarország legnagyobb költőinek a munkásságát adja és pedig nagyon okosan nem teljesen, hanem válogatottan; helyesebben számolva az olvasóközönség irodalmi műveltségével és más igényével. Az egyes írók műveihez erre hivatott legkitűnőbb íróink írtak bevezetést, előszót, vagy kíséző jegyzeteket, magyarázatokat. Lehet-e józan ésszel azt állítani, hogy a mikor legnagyobb költőink művei: Berzeviczy Albert, Gyulai Pál, Riedl Frigyes, Rákosi Jenő stb. stb. bevezetésével vagy magyarázataival, finom kiállításban 4 koronás kötetekben megjelennek, hogy ez a vállalat selejtes, vagy slendrián?

Joggal kérhetjük, hogy szükség volt-e egy másik hasonló vállalatra a *Képes Remekírókra*? Azt is mondhatjuk minden habozás nélkül, hogy kényelmesen meglehetünk volna az egyik nélkül. Könnyen megvizsgálódhatunk azonban, ha azt konstatálhatjuk, hogy ha ebből a kétféle kiadásból valakinek baja származott, az csak az egyik kiadó lehet, vagy lehetett, mert hiszen végre is nem valószínű, hogy valaki mindakét gyűjteményt megvette volna. És a szortimentnek sem támadt abból semmiféle hátránya, hogy egyszerre sokat kaptunk a jóból.

Az is csak felületesség, a mikor azt mondjuk, hogy a részletüzlet megdrágítja a könyvet, a Magyar Remekírók esetében pedig bátran könnyelműségnek mondhatjuk ez állítást, mert ha csak kissé komolyan vesszük szavainkat, ilyen állítást nekünk nem szabad megkockáztatnunk.

Nemcsak abból a szempontból nem drágák, hogy egy szép 8° 15–20 íves kötet, famentes papíron, egész vászonkötésben, mikor még majdnem valamennyi kötetért honoráriumot kell fizetni, négy koronáért nem drága, de nem drága abból a szempontból sem, hogy ez a gyűjtemény teszi először lehetővé, hogy péld.: Kossuth, gróf Széchenyi, Deák F. tanításait először kapjuk nagyon olcsón, mert hiszen eddig ezekhez alig juthatott a magyar közönség. Deák vagy Kossuth összes beszédei nagyon sok pénzbe kerülnek, de az összesre nincs is szüksége az olvasó közönségnek. S talán drága, mikor Balassa Bálint és Zrinyi Miklós, Pázmány Péter, Gyöngyösi István, Kurucz-költészet, Mikes Kelemen, Fazekas Mihály és Gvadányi József, Kazinczy Ferencz, Csokonay V. Mihály, Berzsenyi Dániel, Kármán József, Kölcsey Ferencz, Katona József és Teleky László, Kossuth Lajos, Czuczor Gergely, Bajza József, Garay János, Kemény Zsigmond, Madách Imre, Vajda János, Csiky Gergely, Arany László és Reviczky Gyula munkáiból kiválogatva egy-egy kötetet kap a közönség 4 koronáért?

Ha nem volna ilyen gyűjteményünk, meg kellett volna csinálni s nincs az az ok, a melylyel ezt a vállalatot kisebbitenünk szabadna.

Hogy hibái is vannak, azt nem akarom elhallgatni, hiba nélkül egy ilyen vállalatot megcsinálni nem lehet, de ezek olyan jelentéktelenek, hogy ezekről beszélni sem érdemes.

Igy, amint van ez a gyűjtemény, valósággal dokumentuma, a régi és újabb magyar költészetünknek (bele nem érve a legújabb nagy költőket), a melynek egyetlen magyar házból sem szabadna hiányoznia. Pedig mennyi sok házból *hiányzik*, sokkal többől, mint a mennyire hisszük, s mindenestre sokkal többől, mint a hány családnál megvan ez a gyűjtemény. A többi könyvek sem drágák. Itt van pld.: a Pallas Lexikon 12 koronás, a Brehm 18 koronás, Világtörténet 12 koronás kötetivel. A német kiadások sem olcsóbbak. S nem drága Eötvös Károly, Ambrus vagy Mikszáth sem s nem drága az Anekdotakincs sem, s nem drága a Klaszikus Regények gyűjteménye sem, sőt ez utóbira azt mondhatnók, hogy nagyon is olcsó. 25–30 íves sűrűn nyomtatott könyvek; egész számba kötve, gondos fordításokban, életrajzokkal — nincs irodalom, ahol ezeket a könyveket ily szép kiállításban 4 koronás kötetekben meg lehetne kapni.

(Folyt. köv.)

Osztályharcz és kereskedősegédek.*)

(b) Eljutottunk végre Magyarországon a társadalmi osztályok harcának ahoz a fázisához, hogy kereskedősegédek szocialisztikus alapon próbálnak szervezkedni és követeléseiknek mértéktelenségében szociáldemokrata mértéket alkalmazni. Aradon rosszul sikerült sztrájkot rendezett néhány túlvérmes kereskedő-ifjú, Budapesten pedig bizonyára szintén ifjú fűszeresegédek azt képzelik magukról, hogy építő- vagy ács munkások és ezek mintájára a sztrájk nem szokatlan fegyverének igénybevételét helyezik kilátásba arra az esetre, ha ábrándszámba menő követeléseik rögtön, nyomban, lehetőleg tegnapelőtt nem teljesülnek. Ha a boltosok és fűszeresek sem Aradon, sem Budapesten azonnal be nem hódoltak, ez csak annak a régi német igazságnak tulajdonítandó, hogy a levest sohasem eszik meg oly forrón, a hogyan főzik. A szociáldemokráciával kaczerkódó segédek pedig túlságosan melegre forralták fel kívánásaik levesét.

Ezek az egyre szaporodó tünetek kellőképp megindokolják, hogy teljes tárgyilagossággal higgadt-sággal vizsgálat tárgyává tétessék az a kérdés, vajjon helye van-e a kereskedelmi alkalmazottak között a szociáldemokrata-szakszervezeti alapon való szervezkedésnek, melynek harczi riadója: az osztályharcz, fegyvere: a sztrájk és bojkott.

És e ponton első sorban meg kell állapítanunk, hogy óriási különbség van a szakszervezetekben tömörülő munkásság és a kereskedelmi alkalmazottak helyzete között. Igaz ugyan, hogy az ipari munkásság is, a kereskedelmi alkalmazott is mindketten bérmunkások abban az értelemben, hogy mindkettő bérért dolgozik. De ezen egy közös vonástól eltekintve óriási eltérések vannak a két foglalkozási ág mivolta között.

Az ipari bérmunkás tényleg zárt osztályt képez a tőkés munkáltatóval szemben; nincs egyebe mint a munkaereje, melyet a munkapiacz mindenkori

*) Átvesszük ezt a cikket a «Kereskedő Ifjak Lapja»-ból; a kereskedő ifjúság érdekeit képviselő, irányadó organumból, mert fejtegetései sok tekintetben ráillenek a mi viszonyainkra is.

helyzetéhez mérten kell áruba bocsátania. Keresménye a munkabér ama törvénye folytán, hogy az a munkás létfontosságára szükséges eszközök mértékén belül mozog, éppen csak hogy megélhetésére elegendő. Ki van zárva tehát, legalább nagy átlagban, annak lehetősége, hogy az ipari bérmunkás valamikor maga is a vállalkozók, a munkaadók sorába emelkedhessen. Az ipari fejlődés iránya, mely a nagyüzem felé vezet, mind nagyobb tőkét követel meg a munkáltatótól, a melyre a bérmunkás, kinek a munkabérén kívül egyéb jövedelme nincsen, sohasem tehet szert, a mi annyit jelent, hogy sohasem lehet belőle munkáltató. Ennélfogva a munkások táborára csakugyan zárt osztálylyá válik az egykori kasztok mintájára, melynek szemében a vállalkozó ellenségnek látszik, lévén utóbbinak érdeke egyenesen a munkabér mennél csekélyebb volta. A munkabér ugyanis az ipari termelésben a termelési költségek egyik legjelentékenyebb kontingense. Minden parányi megtakarítás a munkabéreken végredményben nagyban fokozza a termelési jövedelmezőségét. Ebből a természetszerű érdekellentétből folyik az a szocialista tan, hogy a munkás és munkáltató engesztelhetetlen ellenségként állanak egymással szemben, mint két ellenséges *osztály*, mely között szakadatlanul dúl az ellentétes érdekek megvalósításáért folyó küzdelem, vagyis az *osztályharc*. A munkások osztálya: a proletárság és a munkaadók osztálya: a tőkések ellentétes érdekei között kiegyenlítés nem lehetséges, így tanítja a szociáldemokraták által vallott marxista dogma, mely hogy helyes-e vagy sem, azt e helyütt eldönteni nem lehet.

Egészen más ezzel szemben a kereskedelem munkásainak: a kereskedelmi alkalmazottaknak szociális helyzete, mert mások a kereskedői üzlet jövedelmezőségének a szabályai, mint az ipari termelés törvényei. A kereskedelem körében az alkalmazott nincs egész életén át arra kárhóztatva, hogy silány bérért dolgozzék. Hosszabb, buzgó szolgálat esetére mind jobb díjazásra, egyre nagyobb jövedelemre tehet szert, avagy pedig saját maga is vállalkozóvá, azaz kereskedő-főnökké válik, a mi sokkal inkább lehetséges, mint a nagy tőkeerőt igénylő iparban. A kereskedelmi alkalmazott tehát, legyen bármely rossz is a kondíciója, csak egyelőre, ideiglenesen szenved — ha szenved — anyagi helyzetének mostohaságát, bár ez is sokkalta csekélyebb mértékben fordul elő, a kereskedelemben mint az iparban, lévén a kereskedő-főnök egyenes üzleti érdeke, hogy alkalmazottja teendőit ne rosszkedvűen, mororván és elkeseredve, hanem buzgón, kedvvel lássa el, mert a kereskedelemben az alkalmazott egyéni iniciatívája, tevékenysége közrejátszik az üzleti eredmény jobb vagy rosszabb voltának alakításába. Innen az, hogy a kereskedelmi alkalmazottak anyagi nyomora egyáltalán nem tehető egy sorba az ipari proletárság nyomasztó helyzetével.

Mindezekből folyik pedig az, hogy kereskedelmi alkalmazottak és kereskedő-főnökök *nem mint ellenséges osztályok állanak egymással szemben. Az érdekellentét főnök és alkalmazott között a kereskedelemben nem kiegyenlíthetetlen és nem végleges.* Minden alkalmazott egyik lábával már benáll abban az üzletben, melynek talán holnap már ő lesz a gazdája. És minden főnök valamikor maga is benne volt az alkalmazotti sorban. Lehetetlen, hogy a ma még

alkalmazott, de holnap már üzlettulajdonos engesztelhetetlen gyűlölettel viseltessék majdani főnök-kartársaival szemben, a minthogy lehetetlen, hogy a mai főnök, a ki tegnap még alkalmazott, volt ne mutasson jóindulatot egykori kartársai iránt. Pusztító érdekellentétről kereskedelmi alkalmazott és főnök között szó sem lehet, *mert nem áll fenn közöttük osztályharc, nem képezvén egyik sem magába zárt, soha meg nem dönthető osztályt.*

Ime ez a lényeges különbség az ipari bérmunkás és a kereskedelmi alkalmazott között. És ezt a különbséget kell szem előtt tartania minden kereskedelmi alkalmazottnak, a ki komolyan veszi a maga hivatását és a saját érdekét. A kereskedelemben az alkalmazott és főnök közötti ellentét kiegyenlítése *nem harc, hanem békés megegyezés útján* kell, hogy történjék. Ebből pedig önként adódik, hogy sztrájk, bojkott és más hasonló erőszakos eszköz a kereskedelmi alkalmazottaknak nem lehet fegyvere jogtalan és túlzott követelések kivívására. Mert a jogos és méltányos követelések biztos kielégülést nyernek észszerű, higgadt, barátságos alku és tárgyalás útján.

Maradjon hát az osztályharc és ennek gyilkos fegyvere: a sztrájk az ipari bérmunkások privilégiuma. A kereskedelmi alkalmazottak nem kérnek belőlük.

A félnyolczórai gravamen.

A «Csak Szorosan» közlöny f. é. 5. számában magas bírói polczra helyezkedvén, ítélkezik a májusi félnyolczórakor való zárás dolgában. Kinyilatkoztatja, hogy ezzel a *jogelkobozással rákényszerítettük* az ifjúságot a *szakszervezet* megteremtésére.

Az elkobzott «jog» forrását azonban elfelejti kimutatni, de a szakszervezetet, mint kifejezett *támadási* eszközt akarja megalkotni.

Látni való ezekből, hogy a hiszékeny, a könnyen lelkesülő, olykor üres jelszavak után rohanó fiatalságot nincs a ki józan higgadságra tanítsa. Főfeladata ugyan épp ama lapnak volna, hogy okos szóval okosságra intse őket; a lapnak, no meg a megállapodottabb gondolkodású idősebb kollegáiknak, a kik teljesen tisztában vannak a helyzettel.

Én, a ki igaz barátja vagyok a jóra való, törekvő ifjú pályatársaknak, ezúttal ismét kérem az idősebbeket, ne féltsek a népszerűségüket, hanem teljesítsék ezt a föladatukat a fiatalok irányában.

Nézővén pedig az egész felszólalást, úgy találom, mintha az urak egy kissé túlságosan szigorúak volnának velünk szemben, a félnyolczórai «ballépésünk» dolgában. Mit szólnának, ha üzleteinkben mi is a szigornak ezt a kérlelhetetlen mértékét alkalmaznók az ő működésük fölött.

Ámde legjobb lesz, ha végre lecsillapul ez a vihar a mosdótáiban.

Benkő Gyula.

Szerkesztői posta.

P. E. Veszprém. Nem tartjuk helyesnek, hogy egy olyan közleményről mond véleményt, a melynek csak alig egy harmadrésze jelent meg, — persze így egyoldalú. Tessék türelemmel bevárni, míg megjelenik az egész tanulmány s ha akkor is egyoldalúnak fogja találni, szívesen látjuk, ha reflektálni fog a cikksorozatra.

«Csak Szorosan» magyarországi könyvkereskedő-segédék egyesületének helyeszközlő osztálya.

A tisztelt főnöki kar és tagjaink figyelmébe ajánljuk

helyeszközlő osztályunkat,

melyet alkalomadtán igénybe venni szíveskedjenek.

Tájékoztatásul megemlíjük, hogy közvetítésünk úgy a főnök urak, valamint egyetlen tagjai részére teljesen díjtalan.

Jelentkezés alkalmából köteles a helykereső tag három röviden írott ajánlat-mintát az osztályvezető címére egyidejűleg beküldeni.

Megbizottunk egyébiránt az üres állásokról, valamint a helykeresőkről is állandóan rovatot vezet és bármely hozzá intézett kérdésre felvilágosítással is szolgál.

Megbizott ügyvezetőnk: **Tóth János**, Ráth Mór könyvkereskedésében, V., Gizella-tér, Haas palota.

Bartos Lipót könyvkeres. Szeged ajánlja rendkívül olcsón az alábbi műveket; megkeresések közvetlen kéretnek: **Gáspár**, Földkörüli I/IV. diszkötésben, teljesen új példány.

Pallas Nagy Lexikona I/VI. Révai-kötés, szép ódon példány.

Szilágyi, Magy. nemzet tört. I/IV-ig, barna félbőr Aufrecht-kötés, szép ódon példány.

Osztrák-Magyar Monarchia I/V-ig, piros kötésben, új példány.

5 kötet **Képes folyóirat** 35-től 38-ig, teljes évfolyam, teljesen újonnan be-kötött példányok.

Magyar Dekameron I/10 kötet, kötve (magyar és külföldi írók), teljesen új sort.-példány.

Bródy, Fehérkönyv 1900. febr.—szept. 8 kötet, füzve, felvágatlan új példány.

Zágoni, Mikes Kelemen levelei, díszkötés, teljesen új szortiment-példány ord.: K. 20. 318 4—1

Lévai Izsó könyvkereskedése Rimaszombatban keres és ajánlatokat közvetlen kér:

1 **Tankó**, Építési könyv. 319

Julius hó 1-ére könyv- és papirkereskedésben egy segédi állás betöltendő, csakis tapasztalt, intelligens szak-erő ajánlatára reflectálok, a ki előkelő vevőközönnyel való érintkezésben igen otthonos és megbízható. Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal, arczképpel és fizetési igények megjelölésével azonnal kérem.

Gallia-féle könyvkereskedés
320 Kecskevényen.

Ügyes, fiatal segéd könyv- és papirkereskedésben állandó és kellemes alkalmazást nyerhet. Sziklai Jenő VII., Erzsébet-körút 42. 321

Zeneművekre

állandóan ajánlatot kér Sziklai Jenő könyv- és zeneműkereskedő. Könyv- és zeneműjónaságokról kérek értesítéseket és jegyzékeket. Budapest, VII., Erzsébet-körút 42. 322

Mielőbbi belépésre keresek egy ön-áll munkához szokott ügyes könyvkereskedő-segédet, ki a papirszakmában is kissé jártas. Ajánlatokat fényképpel és fizetés-igény megjelöléssel directe kér
2—2 323 *Ifj. Klein Mór* Aradon.

Jelenleg a vidék egyik legnagyobb városában mint üzletvezető működő könyv- és papirkereskedő-segéd megfelelő állást keres. Önálló munkaerő, szakmájában teljes jártassággal és a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik. 28 éves, izr. vallású. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 324 2—2

Körlevél helyett:

Teréz-körút 46. szám alatt antiquár-könyvkereskedést nyitottam.

Kérem a t. Kartárs úr szíves támogatását.
2—2 325 *Schimkó Gyula.*

Vennék

nagyobb vidéki városban régebben fenn-álló jóforgalmu könyv- és papirkereskedést lehetőleg nyomdával.

Kimerítő ajánlatok intézendők Turai Farkashoz Debreczenben. 326

Berger Miksa könyvkereskedése Maramaroszigeten keres:

1 **Pallas Lexikont** complet új állapotban. 327

Schön Adolf Zomborban keres:

Klasszikus regénytár összes megjelent köteteit.

Nagy magyar atlasz.

Műveltség könyvtára. Kék kötés II., III., IV. kötet. 328

Szolcsányi Gyula Egerben keres:

1 **Erdélyi P.**, Balassa Bálint.

1 **Salamon F.**, Irodalmi tanulmányok.

1 **Thaly K.**, Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. 2 kötet.

1 — Adalékok a Rákóczi-kor irod. és műveltség történetéhez. 329

Tisztelt Kartárs úr!

A **Kincses Kalendáriom** 1897., 1898., 1900. és 1907. évfolyamait becseréljük a jövő évi 1908. évfolyamára. Megkereséseket közvetlen kérünk.
Budapest, 1907. május 22.

Kitünő tisztelettel
a *Budapesti Hírlap*
könyvkiadóhivatala.

Bartos Lipót könyvkeres. Szegeden keres s ajánlatokat sürgősen kér:

1 **Malonyai**, Magy. nép művészete I. kötve, új péld.

1 **Heinrich**, Egyet. irod. tört. I/III. kötve, új péld. 331 2—1

Könyv- és papirkereskedő, ki a nyomdai, valamint a könyvkötészeti munkák felvételében is teljesen jártas, **9 éve önállóan működik**, mint **üzletvezető** állandó alkalmazást keres.

Belépés július—augusztus hóban történhetik.

Személyes tárgyalásra is hajlandó.

Megkeresések **Bartos Lipót** könyvkereskedő úrhoz Szegedre kéretnek, ki szívességből azt továbbítja. 332 3—2

Azonnali, esetleg későbbi belépésre keresünk egy önálló munkához szokott, jó modoru és megjelenésű, vevőközönnyel bánni tudó **első segédet**. Csakis elsőrangú urak ajánlatát kérjük fényképpel, bizonyítványmásolatokkal.

Telegdi K. Lajos utóda
(Eperjesy István)

2—2 333

Debreczenben.

Bartos Lipót könyvkereskedése Szegeden keres s ajánlatokat sürgősen kér:
1 **Wilde**, De profundis (magyar).

334

Ajánl:

1 **Pallas Lexikon** I/VI. kötet, szép ódon példány a netto K 3. 2—2

Az üzleti berendezés és a szoros raktár szerény összegért való átvétele mellett könyvkereskedésem eladni szándékozom. Bővebbet Franke Pálnál Budapest, Papnövelde-u. 8. sz. 335 2—2

Fiatall könyv- és papirkereskedő-segéd állandó alkalmazásra felvétetik Boros Adolf könyv- és papirtüzetében Szatmár.

Állást keres

július 1. belépésre egy fiatal könyv- és papirkereskedő-segéd, ki a könyvkötészeti és könyvnyomdai munkák felvételében is teljesen jártas.

Szíves megkereséseket **Stampfel K.** udv. könyvk. úrhoz címzetre kérek.
337 *Németh Jenő.*

Keresek július 1-ére vagy 15-ére egy könyv- és papirkereskedő-segédet, ki nyomtatványok kezelésében jártas, előnyben részesül. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatokat kér
338 *Kollár József* Zombor.

Ajánlkozok egy szakképzett könyv- és papirkereskedő-segéd, 25 éves, a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja.

Czím **Kármán Zsigmond** könyvkereskedésében Losoncban. 339 2—1

Könyv- és papirkereskedő-segéd, ki a nyomdai munkák felvételéhez is ért, üzletben állást nyer.

Piringer János utóda
2—1 340 Nyiregyháza.

Kérelem.

A kiadásomban megjelenő «Havi Könyvészet» minél teljesebbé tétele céljából felkérem a t. kartárs urakat, szíveskedjenek mindama újdonságok (magánkiadványok) czimeit, melyekről tudomást szereznek, velem postafordultával közölni. Az ebből eredő költségeket kérem akár esetről-esetre, akár havonta készpénzszámlával bizonyonyos útján felvenni.

3—1 341

Tisztelettel
Toldi Lajos.